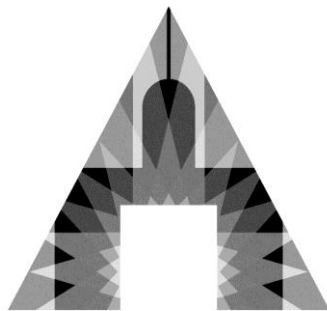

BELEIDSPLAN
PROTESTANTSE GEMEENTE
te UITHOORN
2015-2020

“Straal uit en deel mee:
vonken humor, moed, troost
en zo meer.”

Protestantse Gemeente te Uithoorn

Pinksteren

Het gebeurt onverwacht:
mensen lezen in elkaars ogen
dat ze allang gezien zijn,
ze verstaan elkaar zonder veel woorden.

Tijd van Adam en Eva is voorbij:
weg vijgenbladeren,
geen valse schaamte,
laat je zien
ontmoet
en raak bevlogen.
Er zijn duiven genoeg
die haviken om de tuin leiden.

Straal uit en deel mee:
vonken humor, moed, troost
en zo meer.

En wie het niet wil zien
moet eraan geloven.

Ronald da Costa

Uit: Ontmoeting, vijftig mogelijkheden voor inspiratie (PKN en NBG, 2007)

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Onze basis	4
Onze kaders	4
Werkwijze	5
De wereld waarin we leven	5
Evaluatie en aanbevelingen	
Algemeen	6
Eredienst	6
Jeugd en jongvolwassenen	7
Pastoraat en gemeenschapsvorming	8
Diaconaat	9
Financiën	10
Andere activiteiten	
Vorming & Toerusting	10
Kerkcafé	11
Preek van de leek	11
Oecumene	11
PR	12
Uithoornse samenleving	12
In het kort	13

Bijlagen

1	Veranderingen in de samenleving en kerk
2	Veranderingen in de samenleving en kerk: gedachten uit de literatuur
3	Organisatie PGU
4	Uitkomsten enquête
5	De zorgzame kerk

Inleiding

Hoe willen we met elkaar kerk zijn? We zijn een geloofsgemeenschap, mensen samen onderweg met God. Maar we zijn ook een organisatie, die moet kiezen waar zij tijd, geld en energie aan besteedt. Niet alles kan immers. Wat kiezen we, hoe willen we kerk zijn in deze tijd en in deze plaats. Daar gaat het hier over.

In dit beleidsplan en de daarbij behorende bijlagen schetsen we de bestaande en te verwachten ontwikkelingen in onze gemeente en samenleving. We bespreken de uitkomsten van de enquête die gehouden is in de gemeente en de evaluatie van de eigen werkzaamheden van de colleges en commissies van de PGU, waarbij vooral de nota 'ubi volentia est, via est' van de kerkrentmeesters genoemd moet worden. Uit deze enquête en evaluatie volgen verschillende aanbevelingen.

Onze basis

De PGU heeft in 2011 als haar missie uitgesproken:

Waar wij voor staan

De Protestantse Gemeente van Uithoorn heeft de Bijbel als inspiratiebron.

Zij is als gemeente van Christus een ontmoetingsplaats, waar ruimte is voor het ervaren van God in het vieren, leren en dienen.

Dat betekent dat onze missie is:

- omzien naar elkaar
- oog hebben voor de ontwikkelingen in de samenleving veraf en dichtbij en daarvoor openheid en ruimte bieden binnen onze activiteiten
- betrokken zijn bij zwakkeren in de samenleving.

Deze standpuntbepaling en missie zijn ook uitgangspunt voor dit beleidsplan. Onze basis is het ervaren van God in het vieren en het leren, en het omzien naar elkaar. Van daaruit hebben we oog voor de ontwikkelingen in de samenleving en zijn we betrokken bij zwakkeren in die samenleving. Vanuit de eigen gemeenschap kunnen we naar buiten kijken en naar buiten treden. Beide kanten zijn belangrijk: de eigen gemeenschap en het dienen van de samenleving maar je moet eerst 'binnen' gevoed worden om 'buiten' uit te kunnen delen. De kerk is er echter niet voor zichzelf, om met Henk de Roest te spreken: "zij is van een Ander en zij is voor de wereld, instrument in Gods missie met het Koninkrijk als perspectief".¹ Er is een voortdurende wisselwerking tussen 'binnen' en 'buiten' de kerk. Immers, wij staan als gelovigen midden in de samenleving en wij worden beïnvloed door de wereld waarin wij leven. Zie verder pagina 5 en bijlage 1.

Onze kaders

Als wij beleid maken hebben we met al deze ontwikkelingen te maken: minder leden, minder financiën en een groter beroep vanuit de samenleving op vrijwilligers en mantelzorgers. Dat zijn kaders voor onze beleidskeuzes. Maar ook onze missie is ons kader: de Bijbel als inspiratiebron, de ontmoeting met God, de geloofsgemeenschap die wij samen vormen, openheid naar de samenleving en betrokkenheid bij zwakkeren in de samenleving.

¹ Henk de Roest, Een huis voor de ziel; gedachten over kerk voor binnen en buiten, 2010, pag. 345.

Werkwijze

Om tot dit beleidsplan te komen is een adviescommissie beleidsplan 2015-2020 aan de slag gegaan. Deze heeft de gemeente 'gehoord' door middel van een enquête, zie voor werkwijze en uitkomsten bijlage 4. Hierbij ging het om de beleving van het nu en ideeën voor de toekomst. Daarnaast is aan de verschillende commissies en werkvelden binnen de PGU gevraagd om hun eigen activiteiten te beschrijven en te evalueren, zie voor de beschrijving van de organisatie van de PGU bijlage 3 en voor de evaluatie hieronder. Verder is gebruikt het onderzoek van Floris Broekmeulen uit 2014, de notitie van de kerkrentmeesters (Ubi volentia est, via est) en het verslag van het beleidsweekend van de kerkenraad van mei 2009² en er is literatuur geraadpleegd, zie bijlage 2.

De wereld waarin wij leven

Het is bekend, de samenleving is sterk veranderd en dat zal gewoon doorgaan (zie ook bijlage 1 'Veranderende samenleving en kerk'). Ontkerkelijking, individualisering, mensen die zich minder of alleen kortdurend binden aan organisaties, wijzigingen in de zorg, nieuwe communicatiemiddelen en meer persoonlijke geloofsbeleving en zingeving. Er zijn ook andere ontwikkelingen te bespeuren. Er is nog steeds behoefte, misschien zelfs wel meer dan een aantal jaren terug, aan zingeving en rituelen. Mensen starten samen projecten op (bijvoorbeeld in Uithoorn het repaircafé of Coach4You). Het ruilen en delen van spullen en diensten komt op. Er is een reactie op het heersende economische denken. Ontwikkelingen waar ook voor kerken kansen kunnen liggen.

Er is enerzijds ook bij mensen buiten de kerk (meer) behoefte aan zingeving en de kerk zou haar eigen zingeving met hen kunnen delen. Anderzijds leeft er bij mensen buiten de kerk vaak een verouderd negatief beeld van wat de kerk biedt, zodat zij de kerk niet als logische plek zien voor hun zoektocht naar zingeving. Belangrijk is ook te beseffen dat mensen ook zonder de kerk kunnen; er is immers al veel aanbod op het gebied van zingeving. Wat de kerk kan bieden is dus niet alleen behoeftenbevrediging maar juist verdieping, zoeken naar Gods geheim.³ Daarvoor is het nodig open te staan voor anderen, voor zinzoekers, religieuze zwervers of daklozen.⁴ "Om zoekenden met de zoekenden te worden en vragenden met de vragenden. Want God is de God van de vaders maar ook van de anderen."⁵ Om open te staan voor anderen is een goede basis nodig: geloof, geloofsbeleving en geloofsgemeenschap. Vandaar uit kun je als kerkelijke gemeente betrokken zijn op mensen in je omgeving en open staan voor mensen die anders denken.⁶ Of in de woorden van Henk de Roest: er moet zowel een plaats zijn voor de ontmoeting met God (tempel) als met elkaar (herberg). Zowel voor de kring van betrokkenen (gemeenteleden) als voor de kring van toehoorders (randkerkelijken en anderen) moet er genoeg 'aanbod' zijn. En ook op de landelijke pastorale dag van de PKN in april 2014 klonk het: van belang om als gemeente goed te kunnen functioneren zijn een duidelijke eigen boodschap hebben (geloof in je geloof uitstralen) en het delen met anderen, ook door hen buiten de kerk op te zoeken.

Het kerk-zijn is meer dan op zondagmorgen naar de eredienst gaan. We zijn een gemeenschap met activiteiten op zondag maar vooral ook op andere dagen van de week. De activiteiten van Vorming & Toerusting, kerkcafé, preek van de leek. En de huiskringen waar mensen elkaar ontmoeten in kleinschaliger verband. De kerkelijke gemeente mag in omvang afnemen, er is een kern die bewust en intensief een christelijke gemeenschap vormt. Uit onze ledenadministratie, de opbouw van ons

² Het beleidsweekend voorbij, vervolg, mei 2009

³ Vrij naar Henk de Roest, Een huis voor de ziel; gedachten over de kerk voor binnen en buiten, 2010

⁴ Vrij naar Joep de Hart, Geloven binnen en buiten verband; godsdienstige ontwikkeling in Nederland 2014

⁵ Tomas Halik, Geduld met God; twijfel als brug tussen geloven en niet-geloven, 2014, pag. 24, 60

⁶ Vrij naar Raven; over eenheid als waardering van God, Raad van Kerken Nederland, 2014

ledenbestand, de aanwas en afname van onze kerkelijke gemeente blijkt dat we als gemeente vergrijzen. Er zijn veel ouderen en relatief weinig jongeren en leden van de middenleeftijd. Dit heeft een aantal effecten voor de financiën en daardoor voor gebouwen en formatie, het aantal vrijwilligers en het aantal gemeenteleden dat hulp heeft.

Er is daarnaast een ontwikkeling in de samenleving aan de gang van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij. Dit legt een grote druk op mantelzorgers en vrijwilligers. Er wordt meer gevraagd van de kerk, financieel en qua menskracht, voor mensen in de eigen gemeente die hulp nodig hebben maar ook voor mensen buiten de eigen gemeente. Door alle communicatiemogelijkheden weten we wat er wereldwijd gaande is. Wij voelen ons vaak machteloos bij alle grote problemen in de wereld. Het werelddiaconaat ondersteunt projecten in de hele wereld maar ook wijzelf spelen een rol doordat wij als consumenten producten gebruiken die van heinde en verre komen.

Aanbevelingen

- Gemeenschapsofbouw via bestaande activiteiten voortzetten
- Onderzoeken hoe en waar we in gesprek kunnen gaan met mensen aan de rand of buiten de kerk over hun vragen op gebied van zingeving
- Samenwerking (blijven) zoeken met mensen aan de rand of buiten de kerk

Evaluatie en aanbevelingen

Algemeen

De PGU betekent, zo blijkt uit de enquête, veel voor haar leden: inspiratie, ontmoeting, gemeenschap, plek waar je dicht bij God komt, rustpunt, ruimte voor geloofsgesprek. De veelkleurigheid wordt gewaardeerd: 'iedereen anders en toch samen'. Gemeenteleden waarderen ook de diensten, met name de bijzondere diensten. Toch zijn er ook verbeterpunten: meer aansluiting bij de belevingswereld van heden, meer aandacht voor mensen aan de rand van de kerk en twijfelaars, openstaan voor anderen in de samenleving. Onze eigen houding is belangrijk: gastvrij, open, enthousiast en luisterend naar elkaar.⁷

Aanbevelingen

- Gericht organiseren van welkomstbezoek aan nieuwingsgekomenen
- Per college/werkgroep een jaarplan maken waarin de beleidsdoelen op de desbetreffende terreinen worden vertaald in taken voor het desbetreffende jaar. Het moderamen houdt zicht op de uitvoering van het beleidsplan en dus ook van de jaarplannen.

Eredienst

Wat goed gaat is dat er een diversiteit aan vieringen is. Het feit dat er twee kerkgebouwen zijn, geeft gemeenteleden de mogelijkheid om te kiezen voor een bepaalde viering. Er is meer aandacht gekomen voor inclusief taalgebruik tijdens de vieringen. In een van de kerst- en paasvieringen zingt het projectkoor mee. De aandachtswand heeft een vast plekje gevonden in de kerkzaal en bij de

⁷ In 2009 werd geconstateerd: de gemeente is enerzijds meer open/gastvrij, in de diensten, bij de diaconie en naar de jeugd, anderzijds wat minder omdat de kerkenraad te veel met zichzelf bezig was, ouderenwerk meer tijd kost, tekort aan mankracht ontstond, minder predikantsformatie.

In het verleden is wel gewerkt met jaarthema's. Dit is na een paar jaar losgelaten. Iedere groep heeft toch te veel zijn eigen taken en thema's om het de gemeenschappelijke jaarthema's goed te laten werken.

mensen. Hij sluit aan bij de groeiende behoefte aan rituelen en symbolen die we in de samenleving zien.

Na de vieringen kunnen mensen er in alle rust een kaars aansteken. Het werken met een beamer en projectieschermen in De Schutse verloopt naar wens.

De eredienst is belangrijk voor onze gemeenteleden, om geraakt te worden door preek, muziek en gebed, om samen zingend het geloof te belijden, door de preek 'denkvoer' mee te krijgen en om elkaar te ontmoeten. Bij de vieringen is iedereen welkom maar een liturgie heeft een heel eigen opbouw en taalgebruik waardoor een viering niet direct toegankelijk is voor buitenstaanders. In 2009 werd als beleid bepaald dat de kerkdiensten meer uitdagend en verrassend moesten zijn. Het voorstel was eens per maand een bijzondere dienst in Schutse of Thamerkerk. Er is intussen een diversiteit aan vieringen maar uit de enquête komt een roep om meer diensten die aantrekkelijk zijn voor een grotere doelgroep zoals jongeren en mensen die meer aan de rand van de kerk staan. Dan gaat het om vieringen als Taizé en Iona, met andere muziek, voor kinderen of voor jongeren. Een aantal mensen pleit voor een vast ritme aan soorten vieringen, dus bijvoorbeeld iedere tweede zondag van de maand een niet- of minder traditionele viering. Belangrijk is verder dat maatschappelijke thema's een duidelijke plek krijgen in de vieringen. En dat mensen die nieuw komen, een hartelijk welkom krijgen voor en/of na de viering.

Het aantal kinderen dat ingeschreven staat, loopt terug en dat zien we ook in de vieringen waarbij er soms maar één of twee kinderen zijn voor de kindernevendienst. Het aantal bezoekers in de gewone vieringen loopt ook gestaag terug. Daarbij komt dan vanzelf de vraag naar boven of het nog langer wenselijk is om twee vieringen op een zondag te houden. Dit heeft niet alleen een financieel aspect maar ook een sociaal: is er nog sprake van een gemeenschap als er minder dan dertig mensen in de viering aanwezig zijn? De vraag is hoe de vaste bezoekers van de Thamerkerk dit ervaren. Is er voor hen nog sprake van een gemeenschapsgevoel in de viering op zondagochtend? In het verleden is afgesproken dat de Thamerkerk open blijft zolang er gemiddeld 40 bezoekers zijn. Dat gemiddelde wordt op zich gehaald, maar vooral door de bijzondere zondagen en wanneer de Schutse gesloten is. Voor de PGU als gemeenschap zou het goed zijn als we met elkaar in één gebouw zouden samenkomen en niet meer verdeeld over twee gebouwen. Het aantal bezoekers van gewoonlijk minder 200 en het feit dat de vieringen in principe hetzelfde karakter hebben, noodzaakt geen twee gebouwen meer. Het is van belang dat op korte termijn wordt onderzocht welke huisvesting de PGU het beste past. Hierbij kunnen we opmerken dat uit de enquête blijkt dat een kerkgebouw meestal niet bepalend is voor het kerkgevoel van de bezoekers.

Aanbevelingen

- Op vaste zondag in de maand een andersoortige viering zoals Taizé, Iona, kinder- of jongerenviering
- Maatschappelijke thema's duidelijke plek in de viering geven
- Bloemen uit viering ook naar kinderen maar dan in een andere vorm, bijvoorbeeld een kaars in plaats van het boekje uit de kerk
- Jongeren meer bij gewone vieringen betrekken en een taak/verantwoording geven
- Op korte termijn onderzoek doen naar beste wijze van toekomstbestendig huisvesten van gemeente/aanwijzen van één kerkgebouw voor de eredienst en overige activiteiten (vanuit pastoraal oogpunt, zie ook onder financiën)

Jeugd en jongvolwassenen

Positief is dat er voor elke leeftijdscategorie één of twee activiteiten zijn om aan deel te nemen zowel parallel aan de eredienst als in de week, georganiseerd door veel enthousiaste vrijwilligers. De aanwezigheid van de kerkelijk werker is een belangrijke positieve factor binnen het jeugdwerk.

Knelpunt is dat het aantal ingeschreven kinderen en daarmee het aantal deelnemende kinderen daalt. Positief punt is dat we praktisch álle kinderen kennen en dat zij in meer of mindere mate deelnemen. Er is een vrij grote groep jonge meiden (groep 2-6 van de basisschool), waar nu een mooie verbinding tussen gelegd kan worden, om hen nu al een groep te laten vormen die samen op kan groeien. Bijvoorbeeld d.m.v. een knutselclub. Vrijwilligers hiervoor zijn echter lastig(er) te vinden maar er liggen veel missionaire kansen, die onderzocht en gepakt kunnen worden. De 'vijver' van potentiële vrijwilligers is klein terwijl de belasting van de vrijwilligers hoog is en hoger wordt.

Wat betreft de eredienst is het van belang om te zorgen voor diversiteit aan vieringen waaronder kinder- en jongerenvieringen waarin de taal en muziek aangepast is aan deze doelgroepen. Actualiteit en authenticiteit zijn belangrijk voor de groep van 0-40 jaar. Er zijn zo nu en dan contacten met jongeren uit de rooms-katholieke parochies in Uithoorn en De Kwakel zoals bij Palmpassen en, later in 2015, een Taizéviering. Kunnen die contacten uitgebreid worden? Uit het onderzoek van Floris Broekmeulen kwam naar voren dat de Exodus-leden een panelgesprek met hen over hun visie op het functioneren van de kerk voor hen zeer op prijs stelden.

Aanbevelingen

- Activiteit voor jonge kinderen zoals een knutselclub, mogelijk twee keer per jaar een cyclus van tien keer
- Vast ritme van kinder- en jongerenvieringen
- Kinderkoor op meerdere momenten in jaar; kinderen kennis laten maken met piano en orgel
- Jongeren iets in gewone vieringen laten doen, met hen bespreken wat en hoe
- Een of twee keer per jaar panelgesprek met jongeren
- Flexibel inspelen op de populatie: stoppen waar weinig animo voor is, aansluiten bij de groep die er wel is
- Contact zoeken met dertigers en veertigers en peilen wat er bij hen leeft; welke behoeften hebben zij
- Verder onderzoeken waar samenwerking met jongeren uit rooms-katholieke parochies mogelijk, wenselijk en zinvol is

Pastoraat en gemeenschapsvorming

Pastoraat is voor mensen omzien naar elkaar, betrokkenheid op de mensen om je heen, bij iemand terecht kunnen als je een probleem hebt, zelf openstaan voor hulp. In veel wijken zijn er regelmatige en goede contacten vanuit de wijkteams met de gemeenteleden uit de wijken (secties). Zo nodig kan iemand een beroep doen op de predikanten. De wijkbijeenkomsten voorzien in de meeste secties in een behoefte.

De meeste gemeenteleden, met name die kerkelijk niet zo betrokken zijn, hebben weinig tot geen behoefte aan een pastoraal gesprek. Ouderlingen en pastoraal medewerkers staat ook niet altijd helder voor ogen hoe zij zo'n gesprek kunnen voeren, dit terwijl gemeenteleden verwachten dat het pastoraat meer bij vrijwilligers zal komen te liggen. Training hierin, dat al op beperkte schaal gebeurt op het clusterberaad, zou goed zijn. Niet overal zijn voldoende contactpersonen maar doordat het aantal gemeenteleden afneemt, vermindert ook de vraag naar contactpersonen. Het systeem van contactpersonen functioneert in principe nog goed.

De ontmoetingsmaaltijden kunnen niet in dezelfde vorm blijven bestaan omdat er te weinig koks zijn. Er wordt gezocht naar andere mogelijkheden. Er is nog geen keuze gemaakt of de maaltijden intern blijven of niet. Is het een ontmoetingsmaaltijd voor mensen van de PGU of ook voor mensen buiten de PGU? Is samenwerking mogelijk met de rooms-katholieke parochies, de ECG of het Hoge Heem?

Dit wordt uitgezocht.

In 2009 werd opgemerkt : we missen het geloofsgesprek. Dat was ook het jaarthema voor het jaar 2009-2010. Er zouden meer gesprekskringen kunnen komen. In het beleidsweekend van 2012 is de gedachte geopperd dat de gemeente zoveel mogelijk in (huis)kringen kan worden verdeeld. In die kringen zou het geloofsgesprek en onderling pastoraat plaats kunnen vinden. Er is een werkgroep mee aan de gang gegaan. Er zijn enkele huiskringen ontstaan. Meer kunnen volgen, maar zeker niet ieder (actief) lid wil hieraan meedoen. De bestaande huiskringen functioneren, zoals gehoopt, ook als een vorm van onderling pastoraat. Het fenomeen huiskring mag meer bekendheid krijgen. Deelnemers aan de huiskringen zien deze als mogelijkheid voor het geloofsgesprek en voor ontmoeting.

Aanbevelingen

- Training aan ouderlingen en pastoraal medewerkers (en anderen, ook in verband met nieuw-
ingekomenen) in voeren van geloofsgesprek
- In Op Weg paar keer interview met of artikel tje van deelnemer aan huiskring over eigen
ervaringen
- Voortzetting opbouw en voortgang van huiskringen
- Voortzetten van enige vorm van ontmoetingsmaaltijden
- De formatie van predikanten en kerkelijk werker uit pastorale motieven zo lang mogelijk
handhaven

Diaconaat

Eén van de taken van de diakenen is het informeren (betrokkenheid) van onze gemeente over diaconale activiteiten, zoals projecten en collecten. Dit gaat goed en ondanks een krimpende en vergrijzende gemeente blijft de financiële bijdrage voor diaconale en missionaire ondersteuning op peil. De diaconie ondersteunt onder andere het lokale noodfonds en de voedselbank financieel. Er zijn inzamelingsacties voor o.a. voedselbank en kleding voor het Zeemanshuis. Er is, binnen en buiten onze kerkelijke gemeente, veel aandacht voor diaconale activiteiten, helaas deels ingegeven doordat steeds meer mensen in de knel komen.

Knelpunten zijn er ook. Onze gemeente is vergrijsd en neemt in aantal sterk af. Dit heeft ook zijn weerslag op onze bemensing. Er is een afname van het aantal gemeenteleden dat als diaken of diaconaal vrijwilliger actief wil worden, dit in tegenstelling tot de landelijke trend. Gelijktijdig zien wij een toename van de werkzaamheden op diaconaal gebied. Zwakkeren in de samenleving worden hard getroffen door de bezuinigingen van de landelijke en lokale overheid. Er vallen vele gaten in onze sociale samenleving. Nu kunnen wij als kleine plaatselijke kerk in een fors ontkerkelijkt Uithoorn nooit alle gaten compenseren (financieel of met menskracht), maar door een tekort aan menskracht wordt het lastig een nieuwe activiteit op te pakken. Het draaiend houden van onze gewone 'binnenkerkelijke' activiteiten slokt vrijwel al onze menskracht op. Er zijn nieuwe diakenen nodig. We moeten dus realistisch blijven qua menskracht maar we kunnen onderzoeken waar we kunnen samenwerken met andere kerken en organisaties. De gemeenteleden zien een rol voor de diaconie in het sociaal domein waar door de bezuinigingen veel meer een beroep gedaan zal worden op vrijwilligers. We kunnen de burgerlijke gemeente wijzen op misstanden in het sociaal domein. Dit kan in samenwerking met de Raad van Kerken Uithoorn-De Kwakel. De landelijke kerk heeft een project 'De zorgzame kerk' opgezet. Zie bijlage 5. Vanuit diaconaal oogpunt is het wenselijk om zoveel mogelijk onderdelen van 'De zorgzame kerk' op plaatselijk vlak te realiseren.

Aanbevelingen

- Werven van vrijwilligers voor diaconale taken, ook onder rand- en buitenkerkelijken, al dan niet op projectbasis
- Voortzetten en uitbouwen van contacten met burgerlijke gemeente en andere organisaties
- Diaconaat en pastoraat kijken welke onderdelen van 'zorgzame kerk' gerealiseerd kunnen worden wellicht in samenwerking met andere organisaties en vrijwilligers

Financiën

Het College van Kerkrentmeesters prijst zich gelukkig met de goede bezetting door de jaren heen. De financiën worden op de juiste manier verwerkt door de gescheiden verantwoordelijkheden van administrateur en penningmeester. De inkomsten uit verhuur zullen voorzichtig toenemen mede door een nieuwe structurele huurder per 2015. Ook de kosten van het onderhoud van de gebouwen is lager dan verwacht. Dit door de inzet van vele vrijwilligers die de werkzaamheden uitvoeren. De kosten van energie zijn structureel lager door de actie zonnepanelen. De respons in deze gerichte geldwerving was dusdanig dat bijna het gehele project daarmee kon worden gefinancierd. Het resultaat daarvan is dat de PGU de komende jaren naar verwachting geen verbruikskosten qua elektriciteit heeft. Het succes van de zonnepanelenactie laat zien dat gemeenteleden bereid zijn iets extra's te geven voor een doelgerichte actie. Dit kwam ook uit het onderzoek van Floris Broekmeulen naar voren.

Knelpunten zijn het afnemend ledental en de nog sterker afnemende inkomsten. Het aantal leden van de PGU daalt gestadig. Wanneer we hierbij bedenken dat 25% van de vrijwillige bijdrage komt van leden die de respectabele leeftijd van 80 jaar hebben bereikt en ruim 50% van de vrijwillige bijdragen komt van leden die 70 jaar of ouder zijn dan stemt dit tot nadenken. Er is vermogen in de vorm van gebouwen maar we moeten keuzes maken voor de toekomst. De combinatie van deze gegevens heeft het College van Kerkrentmeesters ook genoopt tot het opzetten van het discussiestuk *Ubi volentia est, via est*. De cijfers dwingen ons om binnen de periode van vijf jaar financieel gezien keuzes te maken ten aanzien van de kerkgebouwen en ten aanzien van de formatie van beroepskrachten (predikanten, kerkelijk werker en koster).

Gemeenteleden noemen enkele bezuinigingen zoals meer onderhoud zelf doen, teruggaan naar één kerkgebouw of vrijwilligers die voorgaan in de dienst. Buiten beschouwing gelaten of dat laatste wenselijk is, is het nu nog gewoon een feit dat we gebonden zijn aan arbeidscontracten met de huidige predikanten. Het kerkgebouw blijkt voor de meeste mensen niet bepalend te zijn voor hun gevoel van kerk-zijn maar we moeten natuurlijk ergens bij elkaar kunnen komen. Die plek moet wel geschikt zijn. Meer verhuur van het gebouw en acties houden die geld genereren, of laten betalen voor drankjes en kerkblad zijn als optie genoemd om meer geld binnen te krijgen.

Aanbevelingen

- Op korte termijn onderzoek doen naar beste wijze van toekomstbestendig huisvesten van gemeente/aanwijzen van één kerkgebouw voor de eredienst en overige activiteiten (vanuit financieel oogpunt, zie ook onder pastoraat)
- De huidige formatie van beroepskrachten zolang als redelijkerwijs financieel mogelijk is handhaven.

Andere activiteiten

Vorming & Toerusting

Er is een diversiteit aan bijeenkomsten. De belangstelling is goed en schommelt vaak rond de vijftien tot twintig deelnemers per bijeenkomst. Dat is fijn, maar daar zit ook een knelpunt: we bereiken met

veel van onze avonden vooral dezelfde ongeveer vijftien vaste deelnemers, aangevuld met incidentele deelnemers. Om deze reden streven we ernaar het aanbod sterker te variëren en verschillende onderwerpen gericht onder de aandacht van andere doelgroepen binnen de gemeente te brengen. Bijvoorbeeld via het onderwerp Bijbels schilderen, via onderwerpen gericht op ouders met kinderen in de leeftijd tot ca. achttien jaar en op medewerkers in het jeugd- en jongerenwerk; met excursies en/of met onderwerpen die verbonden worden aan een speciale kerkdienst (Iona, meditatief zingen). Deze aanpak lijkt te werken: juist bij die onderwerpen zagen we het afgelopen seizoen tal van nieuwe gezichten.

Een ander punt van aandacht vormt de samenwerking met de Emmaüsparochie en met de Raad van Kerken. We zijn erg blij met deze samenwerking en met het gezamenlijke programmaboekje, maar maken ons ook zorgen over de inzet van rooms-katholieke zijde: het aantal vrijwilligers is daar sterk afgenomen en de inbreng van rooms-katholieke zijde is afhankelijk van de inzet van nog maar twee, gelukkig wel zeer actieve, vrijwilligers.

Aanbeveling

- Aansluiten bij wat speelt bij mensen aan de rand van kerk

Kerkcafé

In het beleidsweekend van 2009 kwam het plan op tafel om eens per maand een themacafé op te zetten. Het idee was dat hier 'naast actualiteit regelmatig basisgeloofsonderwerpen aan de orde konden komen'. In de planning van 2010/11 werd 'in een laagdrempelige setting het geloofsgesprek op gang brengen' als doel genoemd. In februari 2013 is het KerkCafé Uithoorn van start gegaan en sindsdien biedt het in Uithoorn een podium om te debatteren over vragen op het snijvlak van religie en samenleving. Het geloofsgesprek speelt bij het kerkcafé geen directe rol. Het kerkcafé heeft met gemiddeld 75 bezoekers zijn bestaansrecht in de afgelopen drie seizoenen bewezen. Het is een mooie manier om als kerk ruimte te geven aan maatschappelijk debat en zo dienstbaar te zijn aan de samenleving. Wellicht kan de mogelijkheid om hierbij 'basisgeloofsonderwerpen' aan de orde te stellen meer worden benut.

De naamsbekendheid van het kerkcafé neemt toe en er komt een gevarieerd publiek van binnen en buiten de kerk. De bezoekers waarderen de avonden over het algemeen als positief. De leden van de werkgroep zijn gemotiveerd en hebben plezier in het werk. Een knelpunt vormen de financiën. In 2015 ontvingen we voor het derde en laatste jaar een subsidie van een provinciaal kerkelijk fonds. Vanaf 2016 zal de werkgroep proberen om het Kerkcafé Uithoorn zonder financieel tekort te exploiteren.

Aanbevelingen

- Kerkcafé opnemen in de brochure met alle activiteiten van de PGU (en Raad van Kerken en Emmaüsparochie)

Preek van de Leek

In 2014 is met goedvinden van de kerkenraad een Commissie Preek van de Leek gestart. In het voorjaar van 2015 vonden drie bijeenkomsten plaats op zondagmiddag in De Schutse. Preek van de leek richt zich op Uithoorn in den brede. Via de preek van de leek geven we als PGU ruimte voor zingeving buiten het christelijke geloofsgoed, we lenen als het ware onze infrastructuur van gebouw en liturgie uit. Ook dit is een manier van dienstbaarheid aan de samenleving. Wellicht kan deze vorm een basis vormen voor de relatie van de PGU met andere zinzoekers, randkerkelijken, en anderen. De kerkenraad heeft besloten door te gaan met preek van de leek in het nieuwe seizoen 2015-2016.

Aanbeveling

- Preek van de leek opnemen in het overzicht van alle activiteiten van de PGU (en Raad van Kerken en Emmaüsparochie)

Oecumene

Als PGU zijn we niet de enige geloofsgemeenschap binnen Uithoorn en De Kwakel. We werken samen met de rooms-katholieke parochies in Uithoorn en De Kwakel in de Raad van Kerken Uithoorn-De Kwakel en via die Raad is er contact met de Evangelische Christen Gemeenschap. Begin 2015 was er voor het eerst sinds jaren weer contact met de geloofsgemeenschap van de Uithoornse moskee Al Irchaad. Het is in de oecumene geven en nemen maar samenwerking blijft erg belangrijk. De oecumene wordt voldoende gedragen door de predikanten en in de kerkenraad. Wel klinken er kritische geluiden of het wel voldoende oplevert gezien alle inspanningen.

De samenwerking rond oecumenische vieringen verloopt erg moeizaam vanwege regels vanuit het bisdom Haarlem. Het heeft wat voeten in de aarde gehad maar gelukkig kan de jaarlijkse gezamenlijke zondagochtendviering in de gebedsweek voor de eenheid wel doorgang vinden. Ook de gezamenlijke Palmpasentocht voor de kinderen naar de Karel van Manderhof kon in 2015 na enige aanpassing worden voortgezet.

De Wereldraad van Kerken heeft in 2014 opgeroepen tot een pelgrimage van gerechtigheid en vrede (in de jaren tot 2021). De Raad van Kerken Uithoorn-De Kwakel zal dit thema verder onderzoeken.

Aanbeveling

- Voortzetting van de contacten met de rooms-katholieke parochies en waar mogelijk uitbreiden
- Contacten met de Evangelische Christen Gemeenschap opzetten en/of onderhouden waar zinvol
- Met de Raad van Kerken Uithoorn-De Kwakel optrekken in de pelgrimage van gerechtigheid en vrede

PR

De website is onlangs vernieuwd en wordt door de gebruikers zelf actueel gehouden. In het kerkblad Op Weg staat veel informatie zodat iedereen op de hoogte kan zijn. Suggesties uit het beleidsweekend 2009 zijn nog van kracht: meer diepgang in het kerkblad, kettinggesprek/interviews met gemeenteleden in het kerkblad, diensten volgen via een webcam.

De PGU laat communicatiemogelijkheden liggen door geen sociale media te gebruiken. Alleen de kerkelijk werker gebruikt regelmatig Whatsapp voor de jongeren en jonge gezinnen. Er is een inactieve Facebookpagina voor Provider en het KerkCafé Uithoorn heeft een sluimerende facebookpagina. Er kan meer op communicatiegebied: gebruik van social media als Facebook en Twitter, meer persberichten over activiteiten (ook over vieringen), meer foto's en filmpjes op website.

Aanbeveling

- Werkgroep PR instellen om naar mogelijkheden van social media te kijken en naar PR in breder verband
- Werkgroep website kijkt of website levendiger kan met foto's en filmpjes
- Folder met informatie over PGU met activiteiten
- Regelmatig inhoudelijke artikelen of interviews in het kerkblad

De PGU in de Uithoornse samenleving

De betekenis van de PGU voor de Uithoornse samenleving mag dan beperkt zijn, gemeenteleden zien wel een taak voor de PGU in die Uithoornse samenleving (inclusief De Kwakel). Open staan voor anderen, hen welkom heten, diaconale activiteiten, kerkcafé en preek van de leek, verhuur van zalen. We kunnen nieuwe mogelijkheden zoeken en misschien dat er juist bij nieuwe, andersoortige activiteiten weer nieuwe vrijwilligers te vinden zijn in eigen geledingen of bij andere organisaties waar we mee samen kunnen werken. In de enquête werd als voorbeeld genoemd samenwerken met kunstenaars.

De zorgzame kerk is een project van de PKN/Kerk in Actie. Uitgangspunt is dat de kerk 'geen taken overneemt van de burgerlijke gemeenten of van mensen zelf maar een eigen rol en taak heeft. De kerk handelt vanuit een solidaire houding, vanuit haar Bijbelse inspiratie'. De kerk is er voor de wijk en de mensen met hun levensvragen. Pastoraat en diaconaat - zijn verweven met elkaar en vullen elkaar aan. Centraal staat present zijn en betrokken zijn. Kan het kerkgebouw een functie krijgen? Als ontmoetingsplaats in de wijk? De diaconie kan een signaalfunctie hebben naar de burgerlijke gemeente op het gebied van het sociaal domein. Krijgen de mensen de zorg en begeleiding die zij nodig hebben? We kunnen vanuit de kerk meedoen met projecten als zorgmaatjes. Zie bijlage 5.

Aanbevelingen

- Activiteiten waarmee de PGU contact maakt met inwoners en organisaties in de Uithoornse samenleving op elkaar afstemmen en bekijken hoe de PGU dienstbaar kan zijn in die samenleving; daar kunnen verschillende werkgroepen bij betrokken worden zoals Vorming & Toerusting, Commissie KerkCafé Uithoorn, Commissie Preek van de Leek, diaconie, pastoraat.

In het kort

Als we teruggaan naar wat we hierboven als onze basis hebben benoemd, de missie van de PGU, dan zien we dat alle elementen van deze basis terugkomen in de activiteiten binnen de gemeente. De Bijbel is inspiratiebron in onze vieringen, in leerhuizen en huiskringen. De PGU wordt door velen ervaren als een ontmoetingsplaats waar ruimte is om God te ervaren, waar gevierd wordt, geleerd en gediend. Er is een sterk gevoel van gemeenschap in het omzien naar elkaar. In vieringen, diaconaat, activiteiten van Vorming & Toerusting, van kerkcafé en preek van de leek is oog voor de ontwikkelingen in de samenleving veraf en dichtbij. Via de diaconie is de PGU betrokken bij zwakkeren in de samenleving. Waar gemeenteleden vooral hiaten zien, is de aansluiting met 'buiten', met mensen aan de rand van de kerk, kerkverlaters en buitenkerkelijken. En waar vooral zorgen over zijn, is de toekomst qua ledenaantal, jongere generaties en financiën. In de aanbevelingen hierboven komt dat allemaal terug. De teruglopende financiën dwingen ons om goed naar de toekomst te kijken en misschien drastische maatregelen te nemen om de financiën gezond te houden maar we kunnen ook een ander perspectief aannemen en het als kans zien om eens buiten de gebaande paden te zoeken. Er gebeurt veel in het land aan kerkvernieuwing, zie ook de bijlage bij 'Ubi volentia est, via est' met voorbeelden uit Amsterdam.

Uitgangspunt voor dit beleidsplan is vanuit een sterk 'binnen' naar 'buiten' treden. Zoals in de dichtregel van Ronald da Costa naar voren komt: 'Straal uit en deel mee: vonken humor, moed, troost en zo meer'. Wat we zelf mogen ontvangen in ons gemeente-zijn, dat kunnen we uitstralen en uitdelen naar mensen buiten onze gemeenschap. In de wetenschap dat de kerk niet van ons is, maar van God en dat we met Hem/Haar op weg zijn, in het perspectief van het Koninkrijk Gods. Niet om 'zieltjes te winnen', hoewel niemand zal ontkennen dat nieuwe leden meer dan welkom zijn, maar omdat we het de anderen ook gunnen om zich gezien en aangeraakt te weten door wie wij God noemen. Omdat we de blijde boodschap ons aangereikt in de Bijbel en in een rijkdom aan liederen en gebeden, niet voor ons zelf willen houden, maar willen delen met anderen. Delen uitgaande van

de vragen die er bij anderen leven. Daarbij is het van belang de eigen gemeenschap niet te vergeten, die is immers de basis van het delen met anderen.

Een belangrijk deel van de activiteiten van de gemeente gebeurt door vrijwilligers. Bij een teruglopend aantal leden en vergrijzing, ligt het voor de hand dat het aantal vrijwilligers afneemt. Er zijn in dit beleidsplan geen keuzes gedaan voor het afschaffen van bepaalde activiteiten. We menen dat het niet nuttig is om van bovenaf hier van tevoren beslissingen over te nemen. Het blijkt dat er steeds weer nieuwe activiteiten ontstaan (denk aan kerkcafé, preek van de leek en in zekere zin huiskringen) waar zich vrijwilligers voor melden zonder dat andere activiteiten zijn gestopt of verminderd. Dit kunnen we als een 'natuurlijk proces' laten verlopen. Mochten er door gebrek aan vrijwilligers of deelnemers activiteiten worden beëindigd, dan behoeft daar niemand op aangekeken te worden. Wellicht is er later wel weer een mogelijkheid om de activiteit op te pakken. Vooral in verband met activiteiten met jongeren zal de actuele groep zelf kunnen bepalen welke activiteiten wel of niet zinvol zijn.

Misschien is er ook 'winst' te halen uit meer bundelen en samenwerken. Een samenhangend beleid voor presentie in de Uithoornse samenleving kan zorgen voor meer samenwerking intern en misschien extern met andere kerkelijke en niet-kerkelijke organisaties of met mensen van buiten de kerk. Goed kijken waar kansen liggen, niet te veel willen, in kleine stapjes denken, samenwerken met mensen en organisaties buiten de kerken en vooral mensen iets laten doen waar zij plezier aan beleven. We doen het niet alleen, maar met elkaar in het vertrouwen dat God met ons mee gaat. We zijn niet groot en niet met velen maar samen kunnen we van betekenis zijn voor elkaar en voor onze omgeving. En met meer PR mogen we dat best uitstralen naar buiten. Ook vonken humor, moed, troost en zo meer hebben betekenis. Een vonk kan een brand doen ontstaan...

Mei 2015

